

Cumhuriyet 21.12.2005

BİLGİ TOPLUMUNA DOĞRU / ÖZLEM YÜZAK

ozlem.yuzak@cumhuriyet.com.tr

Onlar Kaderlerini Değiştirmeyi Başardı... Ya Biz?..

Güney Kore 40 yıl içinde milli gelirini 10 kat arttırdı. 1945 yılında Japon işgali sona erdiğinde Kore nüfusunun yarısı okuma-yazma bilmiyordu. Ülke bölünmüştü. Nüfusun yüzde 25'i evsiz göçmenlerden oluşuyordu. Elektrik hemen hemen hiç yoktu ve enerji kaynakları çok azdı. 1961 yılında Güney Kore ciddi bir sanayileşme programına başladı. İlk adım Japonları taklit etmek üzerine kurulmuştu. Otomobilleri parçalara ayırıp taklit etmeyi öğrendiler. Şimdi ise dünya otomotiv ve gemi sanayiinin liderleri arasındalar. Kişi başı milli gelirleri 19 bin doların üzerinde. Yarım yüzyıl önce sanayisi bile olmayan ve Türkiye'den çok daha kötü durumda olan Güney Kore bugün doludizgin bir gelişim sürecinde. Hem yabancı sermayeye kucak açıyor hem de kendisi yurtdışı yatırımlarını giderek artırıyor.

Güney Koreli Hyundai şirketinin yatırımını çekebilmek için Türkiye ve Çek Cumhuriyeti kıyasıya bir yarış içinde.

Kuzey İrlanda, çok uzun yıllar boyu adı Katolik ve Protestanlar arasındaki çatışmalarla anılan sanayi sözcüğünün telaffuz bile edilmediği bir ülke idi. 25 yıl önce ciddi bir atağa geçti ve eğitime yatırım yapmaya karar verdi. Belirlenen strateji doğrultusunda tüm ülke cazip teşviklerin de etkisi ile bir ihracat merkezine dönüştürüldü. Bugün İrlanda'da kişi başı milli gelir Avrupa Birliği ortalamasının üzerinde.

"Ucuz emek cenneti" diye bilinen, başta tekstil olmak üzere birçok üründe bütün ülkelerin korkulu rüyası haline gelen Çin, bugün high-tech konusunda da iddialı olduğunu somut örneklerle ortaya koyuyor. Bilişim sektörünün devleri, araştırma laboratuvarlarını peş peşe Çin'e kaydırıyorlar. En son Hewlett Packard (HP) Çin'deki ilk araştırma laboratuvarını kurduğunu duyurdu. Belli ki arkası da gelecek. HP, Çin'deki yeni laboratuvarında en yeni bilgi teknolojisi ürünlerinin üretimi konusunda hem devlet hem de özel sektörle işbirliği içinde olacak. Ayrıca yeni HP laboratuvarının katkıları ile geliştirilecek bir projede, Çin'deki 100 üniversite müzesini dev bir çevrim içi veri tabanında birleştirmek ve dünyanın en büyük sanal müzesini yaratmak hedefleniyor.

Ortak nokta küresel rekabete ayak uydurma

Yalnız yukarıda saydığımız 3 ülke değil, Hindistan, İsrail, Brezilya, Arjantin, Rusya gibi uzun yıllar krizlerle, yüksek enflasyonla boğuşan ülkeler bugün Türkiye'nin gösterdiği gelişimden çok daha fazla sürdürülebilir bir kalkınma süreci içinde. "Sürdürülebilir kalkınma süreci" diyoruz, çünkü bu ülkelerin ortak noktaları küresel rekabete ayak uydurabilen, katma değeri yüksek, high-tech ürünleri geliştirme konusunda da aktif politika izlemeleri...

Peki, Türkiye neden bu ülkelerin arasına giremiyor, ülkenin kaderini değiştirecek bir atılım yapamıyor? Saydığımız bu ülkelerin çoğundan çok önce sanayi hamlesini başlatmış bir ülke olarak neden olduğumuz yerde sayıyoruz? Bunları aşacak ve ulusal politikalar belirleyecek beyin gücümüz var. Genç, dinamik, girişimci ve eğer istenirse iyi bir eğitimle hızla şekillenebilecek insanlarımız da mevcut. Kısacası, helvayı yapacak malzeme varken helva bir türlü pişirilmiyor...

Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı'ndan Aykut Göker ' in ilginç bir saptaması var: "Türkiye bilim, teknoloji ve inovasyon alanında strateji ve politika tasarısı üretmek açısından zengin ve yaratıcı bir ülke. Ancak ne yazık ki bu strateji ve politika tasarıları ya hiç hayata geçirilmeden rafa kaldırılmışlardır ya da hayata geçiriliyormuş gibi yapıp doğru düzgün uygulanmamışlardır" diyor ve bugüne kadar hazırlananlara ilişkin upuzun bir listeyi sıralıyor. Göker'in listesi 8 sayfayı aşıyor. Devletin ilgili kurumlarının, özel sektörün, akademisyenlerin, hatta kimi zaman OECD, Dünya Bankası gibi kuruluşların da katkıları ile hazırlanmış özgün ve dikkate alınmaya değer çalışmalar hepsi. Belli ki her seferinde yeniden Amerika'yı keşfetmeye soyunduğumuz için bir arpa boyu yol bile alamamışız.

2005'in sonları yaklaşıyor. Pembe demeçlerin verileceği günler de keza... Ya kafamızı yeniden kuma gömeceğiz... Ya da...